

คู่มือเตรียมสอบ พนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ

แนวข้อสอบ
230 ข้อ

590 บาท

สารบัญ

	หน้า
ความรู้เกี่ยวกับกรมคุมประพฤติ	1
ความรู้เกี่ยวกับกรมคุมประพฤติ	1
© ประวัติความเป็นมา	1
© วิสัยทัศน์ (Vision)	1
© พันธกิจ (Mission)	2
© ค่านิยม	2
© วัฒนธรรมองค์กร	2
© โครงสร้างองค์กร	3
© กรอบอัตรากำลังกรมคุมประพฤติ	4
© ภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงาน	5
© ผู้บริหาร	11
© ติดต่อ	12
แนวข้อสอบ ความรู้เกี่ยวกับกรมคุมประพฤติ	13
เฉลยแนวข้อสอบ ความรู้เกี่ยวกับกรมคุมประพฤติ	15
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547	16
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547	16
แนวข้อสอบ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547	26
เฉลยแนวข้อสอบ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547	29
พระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559	32
พระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559	32
แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559	44
เฉลยแนวข้อสอบ พระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559	47
ประมวลกฎหมายยาเสพติด	50
ประมวลกฎหมายยาเสพติด	50
แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายยาเสพติด	131
เฉลยแนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายยาเสพติด	135

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประมวลกฎหมายอาญา	138
แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายอาญา	138
เฉลยแนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายอาญา	150
พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565	161
พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565	161
แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565	173
เฉลยแนวข้อสอบ พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565	175
พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553	177
พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553	177
แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553	229
เฉลยแนวข้อสอบ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553	234
พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560	238
พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560	238
แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560	258
เฉลยแนวข้อสอบ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560	262

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานคุมประพฤติ	
ความรู้เกี่ยวกับอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา	265
ความรู้เกี่ยวกับอาชญาวิทยา	265
© ความหมายและขอบเขตของวิชาอาชญาวิทยา	265
© กฎหมายอาญากับอาชญาวิทยา	269
© อาชญากรกับอาชญากรรม	272
© อาชญาวิทยาภาคผู้เสียหาย (Victimology)	287
ความรู้เกี่ยวกับทัณฑวิทยา	311
© ความหมายและขอบข่ายของทัณฑวิทยาและการลงโทษ	311
© การลงโทษโดยใช้สถาบัน (เรือนจำและทัณฑสถาน)	337
© ประวัติและวิวัฒนาการของราชทัณฑ์ไทย	349
ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	355
ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	355
© แนวคิดและทฤษฎีทางอาชญาวิทยา	356
© หลักพื้นฐานของกฎหมายอาญา	358
ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาและสังคมสงเคราะห์	368
ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา	368
© ความหมายของจิตวิทยา	368
© ประวัติความเป็นมาของจิตวิทยา	370
© สาขาต่าง ๆ ของจิตวิทยา	371
© ความสำคัญของจิตวิทยา	373
© จุดมุ่งหมายของการศึกษาจิตวิทยา	373
ความรู้เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์	374
© ความหมายของการสังคมสงเคราะห์	374
© คุณลักษณะของการสังคมสงเคราะห์	377
© ปรัชญาและแนวคิดของการสังคมสงเคราะห์	380
© หลักการสำคัญในการสังคมสงเคราะห์	380
© วัตถุประสงค์ของการสังคมสงเคราะห์	381
© ขอบเขตของการสังคมสงเคราะห์	383

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
© ความจำเป็นและความสำคัญของการสังคมสงเคราะห์	384
© การให้บริการทางสังคมสงเคราะห์	386
© ประเภทและคุณสมบัติของนักสังคมสงเคราะห์	387
© บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์	392
© ค่านิยมในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์	394
© จรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์	396
© แนวคิดในการพัฒนางานสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย	398
© หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย	400
© สรุป	401
แนวข้อสอบ ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานคุมประพฤติ	404
เฉลยแนวข้อสอบ ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานคุมประพฤติ	409

๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖

ความรู้เกี่ยวกับกรมคุมประพฤติ

กรมคุมประพฤติ เป็นหน่วยงานของกระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่ในการสืบเสาะและพินิจ ควบคุมและสอดส่อง พัฒนาทรัพยากรบุคคลกลับคืนสู่สังคม เช่น การสงเคราะห์ การฝึกอาชีพ แก่ผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ เด็กและเยาวชน และผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุกทั่วประเทศ

ประวัติความเป็นมา

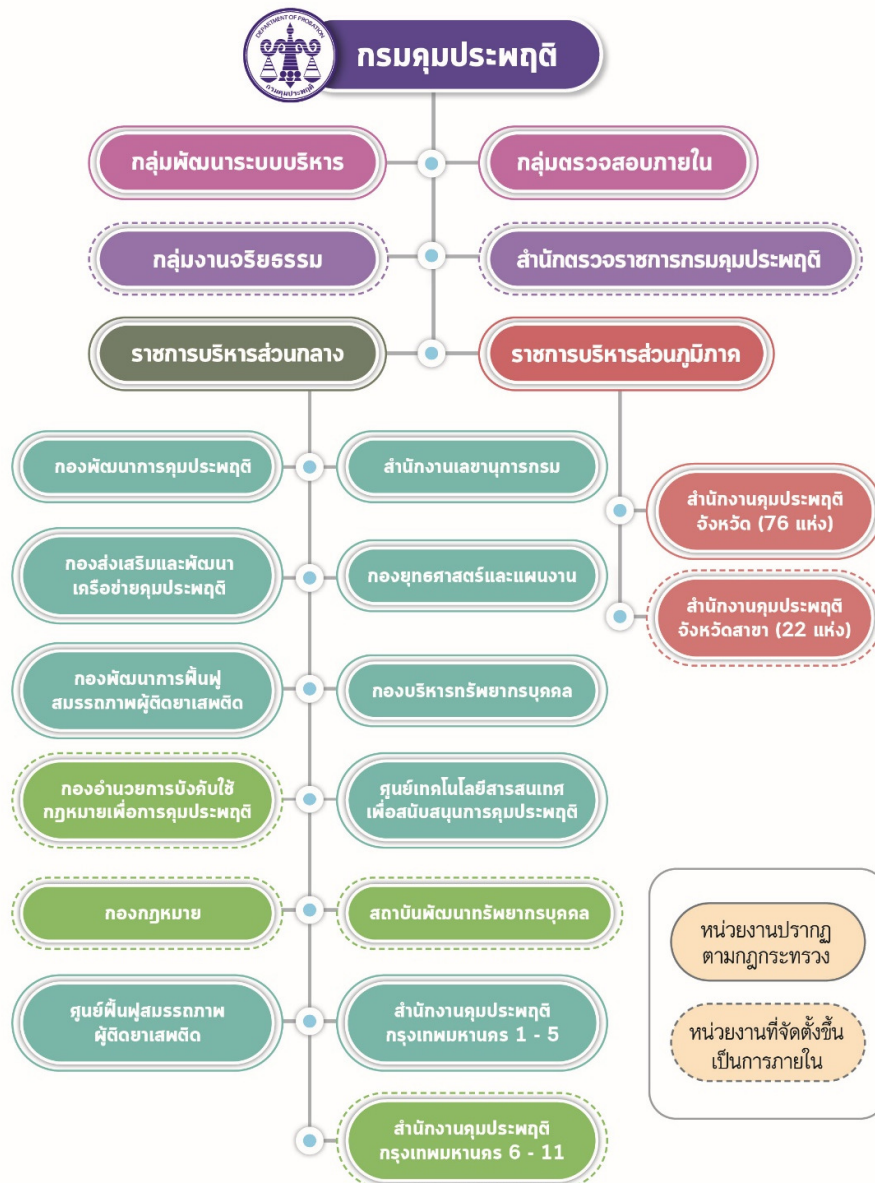
ประเทศไทยเริ่มมีการนำระบบคุมประพฤตินมาใช้เป็นครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 โดยมาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนก่อน ส่วนผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ นั้นแม้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 56, 57 และ 58 จะได้บัญญัติถึงวิธีการเกี่ยวกับการคุมประพฤติไว้ แต่อย่างไรก็ตามศาลคงใช้มาตรการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษเพียงอย่างเดียวโดยไม่ใช้วิธีการคุมความประพฤติ เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่จะรับผิดชอบดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลได้จนกระทั่งรัฐบาลได้ผ่านพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 และได้มีการจัดตั้งสำนักงานคุมประพฤติกลาง ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกอง สังกัดสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการกระทรวงยุติธรรม และได้เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2522 โดยดำเนินการในกรุงเทพมหานครก่อน จนปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ และเพื่อเป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ให้ได้รับประโยชน์จากวิธีการคุมความประพฤติ จึงได้มีการเปิดดำเนินการสำนักงานคุมความประพฤติในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ เนื่องจากมีการขยายงานออกสู่ส่วนภูมิภาคมากขึ้น จึงให้สำนักงานคุมประพฤติกลางมีปริมาณงาน ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเพื่อประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สำนักงานคุมประพฤติกลางจึงได้รับการ ยกฐานะให้เป็น "กรมคุมประพฤติ" เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2535 และพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่ และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม ไปเป็นของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2535 ดังนั้น วันที่ 15 มีนาคม ของทุกปี จึงถือเป็น “วันก่อตั้งกรมคุมประพฤติ”

วิสัยทัศน์ (Vision)

“มุ่งมั่นแก้ไขและพัฒนาผู้ถูกคุมความประพฤติอย่างมีมาตรฐาน โดยบูรณาการกับทุกภาคส่วนเพื่อสร้างความปลอดภัยในชุมชน”

โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างกรมคุมประพฤติ

แนวข้อสอบ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 มีผลบังคับใช้เมื่อใด
  1. วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547
  2. วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2547
  3. วันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2547
  4. วันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2547
2. ใครเป็นผู้รักษาการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547
  1. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
  2. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
  3. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
  4. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
3. พนักงานราชการมีกี่ประเภท
  1. 2 ประเภท
  2. 3 ประเภท
  3. 4 ประเภท
  4. 5 ประเภท
4. พนักงานราชการมีกี่กลุ่มงาน
  1. 4 กลุ่มงาน
  2. 5 กลุ่มงาน
  3. 6 กลุ่มงาน
  4. 7 กลุ่มงาน
5. ข้อใด ไม่ใช่ กลุ่มงานของตำแหน่งพนักงานราชการ
  1. กลุ่มงานชำนาญการ
  2. กลุ่มงานเทคนิค
  3. กลุ่มงานทั่วไป
  4. กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ
6. ข้อใด ไม่ใช่ คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าเป็นพนักงานราชการ
  1. มีสัญชาติไทย
  2. อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
  3. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
  4. ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
7. การจ้างพนักงานราชการให้จ้างได้ตามข้อใด
  1. 4 ปี
  2. ไม่เกิน 4 ปี
  3. ไม่เกินคราวละ 4 ปี
  4. ไม่เกินกว่าคราวละ 4 ปี

เฉลยแนวข้อสอบ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	1	5	1	9	2	13	2	17	2
2	2	6	2	10	2	14	2	18	1
3	1	7	3	11	3	15	3	19	2
4	3	8	4	12	4	16	4	20	2

1. เฉลยข้อ 1. วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547
เหตุผล ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป
2. เฉลยข้อ 2. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
เหตุผล ให้เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรักษาการตามระเบียบนี้
3. เฉลยข้อ 1. 2 ประเภท
เหตุผล พนักงานราชการมี 2 ประเภท ดังต่อไปนี้
 (1) พนักงานราชการทั่วไป ได้แก่ พนักงานราชการซึ่งปฏิบัติงานในลักษณะเป็นงานประจำทั่วไปของส่วนราชการในด้านงานบริการ งานเทคนิค งานบริหารทั่วไป งานวิชาชีพเฉพาะหรืองานเชี่ยวชาญเฉพาะ
 (2) พนักงานราชการพิเศษ ได้แก่ พนักงานราชการซึ่งปฏิบัติงานในลักษณะที่ต้องใช้ความรู้หรือความเชี่ยวชาญสูงมากเป็นพิเศษเพื่อปฏิบัติงานในเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นเฉพาะเรื่องของส่วนราชการ หรือมีความจำเป็นต้องใช้บุคคลในลักษณะดังกล่าว
4. เฉลยข้อ 3. 6 กลุ่มงาน
เหตุผล ในการกำหนดตำแหน่งของพนักงานราชการ ให้กำหนดตำแหน่งโดยจำแนกเป็นกลุ่มงานตามลักษณะงานและผลผลิตของงาน ดังต่อไปนี้
 (1) กลุ่มงานบริการ
 (2) กลุ่มงานเทคนิค
 (3) กลุ่มงานบริหารทั่วไป
 (4) กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ
 (5) กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ
 (6) กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ

พระราชบัญญัติ

คุมประพฤติ

พ.ศ. ๒๕๕๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

เป็นปีที่ ๗๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุมประพฤติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๙”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๒๒

(๒) พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การคุมประพฤติ” หมายความว่า การสืบเสาะและพินิจ และการคุมความประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามคำสั่งหรือหนังสือแจ้งของศาล หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ รวมทั้งการใช้มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

“ศาล” หมายความว่า ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา

“การสืบเสาะและพินิจ” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ถูกสืบเสาะและพินิจเพื่อประมวลข้อเท็จจริง จัดทำรายงานและความเห็นเสนอประกอบการพิจารณาของศาล หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ

“ผู้ถูกสืบเสาะและพินิจ” หมายความว่า ผู้ต้องหา จำเลย นักโทษเด็ดขาด หรือบุคคลอื่นซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้เข้าสู่กระบวนการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓/ตอนที่ ๘๘ ก/หน้า ๑/๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายยาเสพติด

1. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ให้ไว้ ณ เมื่อใด
  1. วันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564
  2. วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564
  3. วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564
  4. วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564
2. ตราพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของใคร
  1. รัฐสภา
  2. วุฒิสภา
  3. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
  4. สภาผู้แทนราษฎร
3. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มีผลบังคับใช้เมื่อใด
  1. วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
  2. เมื่อพ้น 60 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
  3. เมื่อพ้น 90 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
  4. เมื่อพ้น 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
4. ประมวลกฎหมายยาเสพติดทำโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดกี่วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเป็นต้นไป
  1. 30 วัน
  2. 60 วัน
  3. 90 วัน
  4. 120 วัน
5. “ยาเสพติด” ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด หมายความว่า
  1. ยาเสพติดให้โทษ
  2. วัตถุออกฤทธิ์
  3. สารระเหย
  4. ถูกทุกข้อ
6. “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด” มีใครเป็นประธานกรรมการ
  1. นายกรัฐมนตรี
  2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
  3. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
  4. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

10. เฉลยข้อ 3. 5 ประเภท
เหตุผล ยาเสพติดให้โทษแบ่งออกเป็น 5 ประเภท
11. เฉลยข้อ 2. 4 ประเภท
เหตุผล วัตถุออกฤทธิ์แบ่งออกเป็น 4 ประเภท
12. เฉลยข้อ 1. ประเภท 1 หรือประเภท 4
เหตุผล ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนเพื่อประโยชน์ของทางราชการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือความร่วมมือระหว่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจอนุญาตให้ผู้ใดนำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 หรือประเภท 4 ได้
13. เฉลยข้อ 3. เลขานุการ อย.
เหตุผล ในระหว่างที่มีการนำ ผ่านซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ การแปรรูปหรือแปรสภาพวัตถุออกฤทธิ์ให้เป็นอย่างอื่น หรือเปลี่ยนหีบห่อที่บรรจุวัตถุออกฤทธิ์ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเลขานุการ อย.
14. เฉลยข้อ 3. เลขานุการ อย.
เหตุผล ในการนำเข้าซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภท การส่งวัตถุออกฤทธิ์ดังกล่าวไปยังบุคคลอื่นหรือสถานที่อื่นนอกเหนือไปจากบุคคลหรือสถานที่ที่ระบุในใบอนุญาตเฉพาะคราวเพื่อนำเข้าสามารถกระทำได้ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเลขานุการ อย.
15. เฉลยข้อ 4. ถูกทุกข้อ
เหตุผล ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ส. เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด และการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด จะกำหนดเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อกระทำ การอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ก็ได้
(1) ทดลองเพาะปลูกพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์
(2) ผลิตและทดสอบเกี่ยวกับยาเสพติด
(3) เสพหรือครอบครองยาเสพติดตามประเภทและปริมาณที่กำหนด
16. เฉลยข้อ 1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
เหตุผล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขอาจประกาศกำหนดยาเสพติดให้โทษในประเภทใดที่ให้เสพเพื่อการรักษาโรคตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือหมอพื้นบ้านตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทยที่ได้รับใบอนุญาต หรือเสพเพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย
17. เฉลยข้อ 4. ปลัดกระทรวงยุติธรรม

แนวข้อสอบ

ประมวลกฎหมายอาญา

1. “ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางรถไฟและทาง
รถรางที่มีรถเดิน สำหรับประชาชนโดยสารด้วย” หมายถึงข้อใด

1. ทางสาธารณะ   2. สาธารณสถาน   3. เคหสถาน   4. อสังหาริมทรัพย์

2. “ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณ
ของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม” หมายถึงข้อใด

1. ทางสาธารณะ   2. สาธารณสถาน   3. เคหสถาน   4. อสังหาริมทรัพย์

3. “เอกสารราชการ” มีความหมายตรงกับข้อใด

1. กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแผนแบบอย่าง
อื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

2. เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ
ที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย

3. เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวนหรือระงับซึ่งสิทธิ
4. ถูกทุกข้อ

4. “เอกสารสิทธิ” มีความหมายตรงกับข้อใด

1. กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแผนแบบอย่าง
อื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

2. เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ
ที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย

3. เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวนหรือระงับซึ่งสิทธิ
4. ถูกทุกข้อ

พระราชบัญญัติ
มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ
ในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง
พ.ศ. ๒๕๖๕

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อใช้เป็นบทบัญญัติในการป้องกันและเฝ้าระวังการก่ออาชญากรรม สร้างความปลอดภัยให้สังคม แก้ไขปัญหาและลดอัตราการกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๓ ทวิ มาตรา ๒๘๔ มาตรา ๒๘๘ มาตรา ๒๘๙ มาตรา ๒๙๐ มาตรา ๒๙๗ มาตรา ๒๙๘ และมาตรา ๓๑๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙/ตอนที่ ๖๖ ก/หน้า ๖/๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

แนวข้อสอบ

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

1. พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ให้ไว้เมื่อใด
  1. วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553
  2. วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553
  3. วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553
  4. วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553
2. พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้เมื่อใด
  1. วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
  2. เมื่อพ้น 90 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
  3. เมื่อพ้น 120 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
  4. เมื่อพ้น 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
3. “เด็ก” หมายความว่า
  1. บุคคลอายุ 14 ปีบริบูรณ์
  2. บุคคลอายุ 15 ปีบริบูรณ์
  3. บุคคลอายุยังไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์
  4. บุคคลอายุยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์
4. “เยาวชน” หมายความว่า
  1. บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 16 ปีบริบูรณ์
  2. บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 17 ปีบริบูรณ์
  3. บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์
  4. บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 19 ปีบริบูรณ์
5. ข้อใดหมายถึง “ศาลเยาวชนและครอบครัว”
  1. ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
  2. ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด
  3. แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด
  4. ถูกทุกข้อ

พระราชบัญญัติ

ราชทัณฑ์

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๒) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๐

(๓) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒

(๔) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๓

(๕) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑๐/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เรือนจำ” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้ควบคุม ชัง หรือจำคุกผู้ต้องชังกับทั้งสิ่งที่ใช้ต่อเนื่องกัน และให้หมายความรวมถึงที่อื่นใดซึ่งรัฐมนตรีได้กำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษาวางอาณาเขตไว้โดยชัดเจนด้วย

“ผู้ต้องชัง” หมายความว่า รวมถึงนักโทษเด็ดขาด คนต้องชัง และคนฝาก

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๒๑ ก/หน้า ๑/๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาคือ รากฐานประการหนึ่งของสังคมรัฐ เป็นส่วนสำคัญในการรักษาสังคมให้เที่ยงธรรม สงบสุข และปลอดภัย ด้วยการรักษาความปลอดภัยสาธารณะ บังคับใช้กฎหมายและคุ้มครองสิทธิประชาชน สารสำคัญของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาประกอบด้วย

- (1) การป้องกันอาชญากรรม (preventing crime)
- (2) การคุ้มครองสาธารณะ (protecting the public)
- (3) การช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรม ครอบครัวของเหยื่อและพยาน (supporting victims of crime, their families and witnesses)
- (4) จัดการลงโทษผู้กระทำความผิด (holding people responsible for crimes they have committed)
- (5) ช่วยเหลือผู้กระทำความผิดให้กลับคืนสู่สังคม และเป็นสมาชิกของสังคมที่เชื่อฟังกฎหมาย (helping offenders to return to the community and become law abiding members of the community)

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีวิวัฒนาการและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เพราะปัจจัยตัวชี้วัดในด้านพฤติกรรมของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมที่วิวัฒนาการไปอย่างต่อเนื่อง และรวดเร็วขึ้นด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ และสังคม วัฒนธรรม จนกระทั่งคนกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่มไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ทัน หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อความเปลี่ยนแปลงไม่ยอมปรับเข้ากับปทัสถานของสังคม กลายเป็นกลุ่มคนแปลกแยก พวกเบี่ยงเบน หรือคนนอกคอก ที่สังคมต้องเข้ามาจัดการ

ในอดีตเราไม่อาจแยกแยะกระบวนการยุติธรรมทางอาญาออกจากกระบวนการวิธีพิจารณาความอาญา เพราะการดำเนินคดีในอดีตมีได้มีรูปแบบและแนวคิดทั้งในเชิงของกระบวนการวิธีพิจารณาความอาญา และแนวคิดทางทฤษฎีอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาเช่นเดียวกับในปัจจุบัน รูปแบบและกลไกของรัฐในการจัดการกับผู้ฝ่าฝืนหรือละเมิดต่อพระบรมราชโองการหรือกฎหมายในอดีตนั้น ถือเป็นการทำทนายต่อพระราชอำนาจหรือรัฐาธิปัตย์เหมือนกันหมด และกระบวนการวิธีพิจารณาคดีและการลงโทษก็มีการทรมานด้วยวิธีการที่ทารุณโหดร้ายต่าง ๆ จนกระทั่งผู้ถูกดำเนินคดีและถูกลงโทษจนถึงแก่ความตายในที่สุด

ในปัจจุบันทั้งกระบวนการวิธีพิจารณาคดีและวิธีการลงโทษได้รับอิทธิพลที่หลากหลายทั้งจากแนวคิดในเชิงทฤษฎีอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา และอิทธิพลและความสำคัญของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นที่ยอมรับกันเป็นสากลและในทางกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐแต่ละรัฐจำเป็นต้องปรับระบบกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและระบบการลงโทษของตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และหลักวิธีพิจารณาความอาญาและหลักการราชทัณฑ์ แนวคิดในการพิจารณาพิพากษาคดีจึงมิใช่เพียงแต่การจับผู้ต้องสงสัยมาดำเนินคดีแล้วคาดคั้นเอาความจริงจากผู้ถูกกล่าวหาด้วยวิธีการทรมานที่บังคับเอากับเนื้อตัวร่างกายดังเช่นใน

ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาและสังคมสงเคราะห์

ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา

จิตวิทยาเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง ที่ยังมีข้อสงสัยกันอยู่เสมอว่า จิตวิทยาคืออะไร เรียนแล้วจะได้อะไร และมักได้คำตอบว่าแม้เรียนจิตวิทยาแล้วยังไม่ได้สิ่งใดที่เป็นรูปธรรม แต่ความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางจิตวิทยา อาจช่วยขยายความคิดให้กว้างขวางขึ้นทั้งที่เกี่ยวกับตนเอง ผู้อื่น สิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งอาจนำไปสู่การพัฒนางาน พัฒนาทักษะวิชาชีพ พัฒนาตนเอง พัฒนาผู้อื่น ช่วยการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างได้ประสิทธิภาพมากขึ้น จิตวิทยาเป็นวิชาในเชิงวิทยาศาสตร์ คือ มีการศึกษาอย่างมีระบบระเบียบ มีการค้นคว้า ทดลอง สามารถพิสูจน์ได้ และสรุปผลตั้งเป็นทฤษฎี จิตวิทยาเพื่อพัฒนาตนจึงนับว่าเป็นการนำเอาวิชาทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยอาศัยศิลปะอันเหมาะสมเข้าช่วยจิตวิทยาเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับคนทุกประเภท ผู้นำจิตวิทยาไปใช้ประโยชน์จะต้องเลือกศึกษาในสาขาที่เหมาะสมกับงานและชีวิตของตนเอง เช่น ถ้าเป็นนักปกครอง อาจต้องเลือกเรียนจิตวิทยาสังคม จิตวิทยาการบริหาร จิตวิทยาการเมือง จิตวิทยาการปกครอง และถ้าเป็นนักธุรกิจ พ่อค้า อาจเลือกเรียนจิตวิทยาอุตสาหกรรม จิตวิทยาการขาย จิตวิทยาการโฆษณา จิตวิทยาการสื่อสาร จิตวิทยาการประชาสัมพันธ์ และจิตวิทยาธุรกิจ ซึ่งแต่ละรายวิชาดังกล่าวจะว่าด้วยพฤติกรรมของบุคคลในแง่มุมที่ต่างๆ กันตามจุดเน้นของรายวิชา ถ้าเป็นครูอาจเลือกเรียนจิตวิทยาการเรียนการสอน จิตวิทยาการพัฒนาการ และจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งในบทนี้จะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ ความหมายของจิตวิทยา ประวัติความเป็นมาของจิตวิทยา สาขาต่างๆ ของจิตวิทยา ความสำคัญของจิตวิทยา จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของจิตวิทยา รายละเอียด ดังนี้

ความหมายของจิตวิทยา

การให้คำอธิบายความหมายของจิตวิทยาดังกล่าว เป็นไปตามความเชื่อของคนในยุคสมัยนั้นๆ คำจำกัดความล่าสุดที่ได้รับการยอมรับและจัดว่าทันสมัย ได้แก่ คำจำกัดความของจอห์น บี. วัตสัน (John B. Watson) บิดาแห่งจิตวิทยาแผนใหม่ (Bruno 1980) โดยให้คำจำกัดความไว้ว่า “จิตวิทยาเป็นวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล” ซึ่งคำว่า “พฤติกรรม” (behavior) นี้ อาจเป็นพฤติกรรมภายนอกหรือพฤติกรรมภายในก็ได้ ตัวอย่างพฤติกรรมภายนอก เช่น การพูด การกระทำ กิริยาท่าทาง ความประพฤติกกรรม ฯลฯ ตัวอย่างพฤติกรรมภายใน เช่น จิตใจ ความคิด ความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม ฯลฯ เป็นต้น แต่จิตวิทยามักมุ่งศึกษาพฤติกรรมภายในมากกว่าพฤติกรรมภายนอก เนื่องจากพฤติกรรมภายในเป็นตัวกำหนดขอบเขตพฤติกรรมภายนอก ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์มีการกระทำโดยสอดคล้องกับจิตหรือความคิดภายใน ดังนั้น เมื่อจะ

1.3 ปรัชญาและแนวคิดของการสังคมสงเคราะห์

การสังคมสงเคราะห์ในอดีต เราจะเน้นปรัชญาที่ว่า “ช่วยเขาให้เขาช่วยตนเองได้” (Help them to help themselves) ซึ่งการช่วยในลักษณะนี้ หมายถึงความพยายามที่จะให้บุคคลได้ใช้ความสามารถแก้ไขปัญหาดัง ๆ ได้โดยใช้วิจารณญาณของตนเอง ซึ่งจะมีนักสังคมสงเคราะห์เป็นเพียงผู้คอยชี้แนะแนวทางให้ โดยยึดหลักการทำงานร่วมกัน (Work with) กับผู้รับบริการ

แต่เมื่อแนวโน้มของสังคมเปลี่ยนแปลงไป และแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาของมนุษย์มีมุมมองกว้างขวางขึ้น มีการมองว่าน่าจะช่วยเหลือทั้ง “คน” และ “สังคม” เพราะถ้าช่วยเพียงแค่นัก โดยที่ปัญหาสังคมมีอยู่คงเดิมแล้ว ปัญหาคนก็จะแก้ไขไม่ได้ ดังนั้นในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์ ยุคใหม่มีความเห็นว่า (ยูพา วงศ์ไชย, 2534 : 17 – 18) “การสังคมสงเคราะห์” เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคล กลุ่ม และชุมชนที่เดือดร้อน ให้ช่วยตนเองได้ ซึ่งจะเห็นว่า แนวคิดใหม่นี้ การสังคมสงเคราะห์มิได้จำกัดการให้ความช่วยเหลือคนเพียงกลุ่มใด กลุ่มหนึ่ง และผู้รับบริการ ที่เดือดร้อนและมีปัญหา ซึ่งจะต้องมารับความช่วยเหลือจากนักสังคมสงเคราะห์เท่านั้น แต่ในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์รุ่นใหม่ เชื่อว่าสาเหตุของความเดือดร้อนมิได้มาจากตัวเขาเองเท่านั้น แต่มาจากสังคมด้วย ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลปกติที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของตนในด้านความเป็นอยู่ และต้องการจะป้องกันปัญหาและความเดือดร้อนไว้ล่วงหน้า คนกลุ่มนี้ควรเข้มแข็งพอ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือบุคคลกลุ่มอื่น ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องการบริการสังคมสงเคราะห์ด้วย

1.4 หลักการสำคัญในการสังคมสงเคราะห์

หลักการสำคัญในการสังคมสงเคราะห์ ได้มาจาก ปรัชญาของการสังคมสงเคราะห์ ในการที่จะช่วยเหลือ และพัฒนาให้บุคคล กลุ่ม และชุมชนมีความสามารถในการดำเนินชีวิตของตนเองตามความสามารถในการที่จะสร้างสรรค์ บรรลุผลสำเร็จที่สามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ในการปฏิบัติงานนักสังคมสงเคราะห์พึงระลึกถึงหลักในการปฏิบัติงาน ดังนี้ (พรณี ประจวบเหมาะ, 2523 : 15 – 17)

1.4.1 ช่วยคนที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ เช่น คนพิการทุพพลภาพ หรือผู้ที่ประสบเคราะห์กรรม ภายหลังเกิดปัญหาและความเดือดร้อน นักสังคมสงเคราะห์จะต้องเข้าร่วมแก้ปัญหาความเดือดร้อนให้บุคคลเหล่านี้สามารถช่วยตนเองได้

1.4.2 ช่วยให้ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการอย่างแท้จริง การช่วยที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการอย่างแท้จริง การช่วยที่ไม่ตรงกับความต้องการและความจำเป็น อาจเป็นโทษมากกว่า เช่น การให้พร้าเพื่อทำให้คนเกียจคร้านและไม่ช่วยตัวเอง

แนวข้อสอบ ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานคุมประพฤติ

1. อาชญาวិทยา เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “อาชญา” กับ “วิทยา” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาใด
  1. ภาษาเขมร
  2. ภาษาบาลี
  3. ภาษาสันสกฤต
  4. ภาษาละติน
2. อาชญาวิทยาคือการศึกษาถึงข้อใด
  1. ปัญหาอาชญากรรมและลักษณะของอาชญากรรม
  2. การควบคุมและแก้ไขผู้กระทำผิด
  3. การสืบสวนอาชญากรรม
  4. ถูกทุกข้อ
3. อาชญาวิทยาเป็นการศึกษาอาชญากรรมในแง่ต่าง ๆ เช่นข้อใด
  1. สาเหตุ ลักษณะ ประเภทอาชญากรรม
  2. วิธีปฏิบัติต่ออาชญากรรม
  3. การป้องกันแก้ไข
  4. ถูกทุกข้อ
4. “การกระทำความผิดที่เป็นการละเมิดกฎหมายอาญาและขัดต่อหลักศีลธรรมของสังคม โดยผู้กระทำผิดมีเจตนาชั่วร้าย” หมายถึงข้อใด
  1. อาชญาวิทยา
  2. ทฤษฎีวิทยา
  3. อาชญากรรม
  4. อาชญากร
5. อาชญาวิทยาภาคผู้เสียหายหรือที่เราเรียกกันว่าอย่างไร
  1. อาชญากรรมผู้เสียหาย
  2. เหยื่ออาชญากรรม
  3. อาชญากรติดนิสัย
  4. อาชญากรชั่วครว
6. การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดมีจุดประสงค์สำคัญ อันได้แก่ การลงโทษและการแก้ไขนั้น ทางทฤษฎีวิทยาแบ่งออกเป็นกี่วิธีการ
  1. 1 วิธีการ คือ การลงโทษ
  2. 2 วิธีการ คือ การลงโทษ และไม่ใช้การลงโทษ
  3. 2 วิธีการ คือ การลงโทษ และการให้รางวัล
  4. 3 วิธีการ คือ การลงโทษ ไม่ใช้การลงโทษ และการให้รางวัล